

Тазкия дарслари (228-дарс) Умар ибн Хаттоб розияллоҳу анҳунинг зоҳидликлари

Image not found or type unknown



19:00 / 30.04.2023 3924

نَمِرْقُوسٍ فِي أَمْوِيَّيْنِ عُرَّهِنَّ إِ
هِيَ فَتَكَ يَلَعُ نِي دَمْلِقِ أَوْسًا
هُتَرِي شَعْتُ عَزَفَفٍ، عَاشُ دُلْجِ
أَنْتَ حَضَفُ دَقِّ هَلْ أَوْلِقَ وَكَلِ لَذِلِ

لَاقٍ رَاصُّنَ أَلْأَوَّ نِي رَجَاهُ مَلَانِي ب
أَرَابَجِ الْكَلَمِ نُو كَأَنَّ أَيُّنْمُ مُتَدَرَأَفَأُ
يَفِ أَرَابَجِ، هَيْلُهُ أَجْلَا يَفِ
عَاطُ نُو كَتَّ أَلْ، أَاهُ أَلْ، مَالُ سِ إِيْلَا
يَفِ ذُهُ زَلْ أَوْ عُضُّ أَوْتَلِ إِيْلَا بَرَلَا
أَيُّنْدَلَا هِدَه.

«Бир куни у Мадинанинг бозорларидан бирида пайдо бўлди.
Елкасида бир қўйнинг териси бор эди. Қариндошлари бундан
ташвишга тушиб:

«Муҳожир ва ансорийлар орасида бизни шарманда қилдинг-ку!»
дейишди. У киши:

«Нима, сизлар менинг жоҳилиятда ҳам жаббор подшоҳ бўлишимни
ва Исломда ҳам жаббор бўлишимни ирода қилган эдингизми?! Йўқ!
қасамки, бу дунёда тавозе ва зуҳд қилмасдан туриб, Роббга тоат
этиб бўлмас», деди».

تِي تَأْ لَاقٍ رِصْبُ لَانَسَخْلَانَع
إِذِإْفِ رِصْبُ لَانَع مَاجِ يَفِ أَسْلُجَم
هَلَلَا لُؤْسَرِ بِأَخْصَأُ نَمِ رَفَنَبِ أَنَا
رَمْعُ وَرُكَبِ يَبَأُ ذُهُ زَنْ نُورَكِ أَدَتِي
هَلَلَا خَتَفِ أَمُو، أَمُهُ نَعُ هَلَلَا يَضَر

نُسُحَ وَمِالسُّلَا نِمَامُهُ يَلَع
مُوقِلَا نِمُتُّونَدَف، اَمِهتري س
سِيَقُ نُبُفَنَحَالُ مِهِي فَاِزِاف
هُتَعَمَسَف، مُعَمُ سِلَا جِي مِي مَّتِلَا
بِاطْخِلَا نُبُ رَمُعَا نَجْرُخَا لُوقِي
حَتَفَف، قَارُعِلَا يَلِيَّةِي رَسِي ف
سِرَافِ دَلَبَ وَقَارُعِلَا اَنِي لَعُهُلِلَا
سِرَافِ ضَايَبُ نِمَاهِي فَا نُبَصَاف
اَنَعَمُ هَا نَلَعَجَف، نَا سَا رُخُو
اَنِمَدَقُ اَمِلَف، اَهُنِمَا نِي سَتَكَاو
ضَرُعَا هُنَعُهُلِلَا يَضَر رَمُعَا يَلَع
اَنُمَلَكِّي اَلَلَعَجُو هُو جَوِبُ اَنَع
لُوسَرِ بَاخِصَا يَلَعَا لَدِذِّتْ شَا ف
هَلِلَا ذُبَعُهُ نُبَا اَنِي تَاف، هَلِلَا
يَجَسَمِلَا يِفُ سِلَا جِي وُو رَمُعَا نُب

نَمَ أَنْبَلَزَنَ أَمَ هَيْلَا أَنْوَكَشَفَ
رَمُعَ نِينِمْ وَمُلَا رِيَمَ أَنْمَ ءَافَجُلَا
نَا: هَلَلَا دُبَعَلَا قَفَ، بَطْخُلَا نُب
مُكَيْلَعِ يَأْرَ نِينِمْ وَمُلَا رِيَمَ
هَلَلَا لُوسَرَرِيَمَ لَاسَابِلَ
هَدْعَبُ نَمَ ءَفِيْلَخُلَا أَلَوُ هَسَبَلِي
أَنْيَتَأَفَ، قِيْدِّصَلَا رُكَبَ أَبَا
، أَنْيَلَعَنَاكَ أَمَ أَنْعَزَنَفَ أَنْلَزَانَمَ
نَاكَ يَتَلَا ءَزْبَلَا يِفُ هَأَنْيَتَأَوُ
مُلسِيَمَ أَقَفَ، أَهِيَفَ أَنْدَهَغِي
أَنْمُ قِنَاعُيَوُ، لُجَرِ لُجَرِ يَلَعُ أَنْيَلَعُ
أَنْرِيَمَ لُهُنَّاكَ يَّتَحُ أَلُجَرِ أَلُجَرِ
مِئَانَعُلَا هَيْلَا أَنْمَدَقَفَ، كِلَذَلُبَقِ
، ءِيُوسَلَابَ أَنْنِيَبَ أَهَمَسَقَفِ
لَالَسِ مِئَانَعُلَا يِفِ هَيْلَعَضْرُعَفِ

رَفْصَا نِم صِي بَخْلَاعَاوْنَا نِم
بِّي طُهُ دَجَوْف رُمُعُهُ قَادَف ، رَمَحَاو
لَبُقَا ف ، حِي رَلَا بِي طِمُعَطَلَا
اِي هَلَلَاو : لَأَقَوِ هَجَوْب أَنِي لَع
، رَا صُنْ أَلَاو نِي رَجَاهُ مَلَا رَشُعَم
خُ أَلَاو هَابَا نُبِ أَلَا مُكُنْم نَلُتُ قَيَل
هَب رَمَا مُث ، مَاعَطَلَا آذَه يَلَعُ هَاخَا
نِي ب أُولُتُ قُنْم دَالُوَا يَلِ أَلْمُ حَف
نِي رَجَاهُ مَلَا نِم هَلَلَا لُوسَرُ يَدِي
مَأَق رَمُعُ نِي مُث ، رَا صُنْ أَلَاو
بُ أَخْ صَا هَا رُو يَشَمَف أَفِرْ صُنْم
أَم : أُولُ أَقَف ، هِرْثَا يَفِ هَلَلَا لُوسَر
نِي رَجَاهُ مَلَا رَشُعَم اِي نُونُورْت
يَلِ أُولُ جُرَلَا آذَه دُهُز يَلِ أَلِ رَا صُنْ أَلَاو
أَنِي لِي تَرَصَأَقَات دَقَل ؟ هِتَ يَلِ ح

يَلَعُ هَلْ لَاحَتْ فُذْمُ انْ سُفْنَا
رَصِيْقَوِ يَرْسُكْ رَايِدِ هِيَدِي
دُوفُوْوِ بَرْعَمَلْ اَوْ قَرْشَمَلْ اِيْفَرْطُو
نُورِيْفُ هَنْوْتْ اِيْمَجْعَلْ اَوْ بَرْعَلْ ا
اَهْغَقَرْ دَقَّهْ بَجْلْ اِهْذَهْ هِيْلَع
وَلَفْ هَغَقَرْ هَرْشَعْ يَتَنْثَا
دَّمَخْمْ بَاخْصَا رَشَاغْمْ مُتْلْ اَسْ
فِقْ اَوْمَلْ اِهْ اَنْمُ اَرْبُكْلْ اْمُتْنْ اَوْ
هَلْ لْ اَوْسَرْعْمْ دِهْ اَشْمَلْ اَوْ
نِيْرَجْ اَهْمَلْ اَنْمَنْ نِيْقْبْ اَسْلْ اَوْ
هَبْجَلْ اِهْذَهْ رِيْعِيْ نْ اِرَاصُنْ اَلْ اَوْ
هَرْظَنْمْ هِيْفُ بْ اِهْيِ نِّيْلِ بُوْتِبْ
مَاعْ طَلْ اَنْمُ هَنْفَجْ هِيْلَعْ يَدْعِيْ و
نَمْ وُهْلُكْ اِيْ هَنْفَجْ هِيْلَعْ حَارِيْ و
رَاصُنْ اَلْ اَوْ نِيْرَجْ اَهْمَلْ اَنْمُ هَرْضَحْ

أَذْهَلَسْ يَلْ : مُهَعَمَجَّ أَبٌ مُوَقْلٌ لَلْ لَاقَفِ
بِلَطِ يَبَأُنْبُ يَلَعِ أَلِ لُوقِلِ
هُرِهَصَوِ ، هَيْلَعِ سَأَنَلِ أَرْجَأُ هَنْإِفِ
ةَصْفَحُ هَتَنْبِ وَأِ هِتَنْبِ اِيَلَعِ
بِجُومِ وَهَوِ هَلَلِ لُوسَرِ ةَجُوزِ اَهَنْإِفِ
، هَلَلِ لُوسَرِ نِمِ اِهَعِضُومِ لِ اَهَلِ
: تِيَلَعِ لَاقَفِ ، اِيَلَعِ اُومَلَكَفِ
نَكَلَوِ ، كَلِ ذَلِ لَعِ اِفِ بُتَسَلِ
هَلَلِ لُوسَرِ رَجِ اُوزِ اِبِ مُكَيَلَعِ
نَنْرَتِ جِي نِي نِمُومِ لِ اِتِ اَهْمُأُ نُهَنْإِفِ
سِي قُنْبُ فَنَحِ اَلِ لَاقِ ، هَيْلَعِ
ةَشِئِ اِعِ اُولِ اَسَفِ : هَنْعِ هَلَلِ اِيَضَرِ
، اُمُهَنْعِ هَلَلِ اِيَضَرِ ةَصْفَحِ وِ
تَلِ لَاقَفِ ، نِي تَعَمَتِ جُمِ اِتِ نَاكَ وِ
رِي مَأُةِ لِي اَسِ يِنِ اِ : ةَشِئِ اِعِ

هُصْفَحُ تَلْأَقَو ، كَلْذَلْ نِي نْمُؤْمُلَا
كَلْذَلْ كَلْ نِي بُيَسَو لَعْفَي هَارَا ام
نِي نْمُؤْمُلَا رِي مَأ يَلَعَاتَلْ خَدَف
تَلْأَقَف ، اْمُهَانْدَاو اْمُهَبَّرَقَف
نَذَاتَا ، نِي نْمُؤْمُلَا رِي مَأ أَي : هَشْيَاع
مَأ أَي يَمْلَكَت : لَأَق ؟ كَمْلَكُأ نَأ يَل
هَلْأَلْ لُؤْسَرْنَا : تَلْأَق ، نِي نْمُؤْمُلَا
هَتَّنَج يَلْأَلْ هَلْ يَبَسَلْ يَضَم
مَلْوَ أَي نْدَلْأَلْ دِرْيَمْلَهْ نَأَوْضَرَو
رُكَبْ وَبَأ يَضَم كَلْذَلْ وَ هِدْرْت
هَرْتَأ يَلَعُ هَنْعُ هَلْأَلْ يَضَر
لُؤْسَرْنَا نَسْءَايْ حِإْ ذَعَبْ هَلْ يَبَسَلْ
ضَخْدَاو ، نِي بَأْذَلْ لَأَلْ تَقَو هَلْأَلْ
يَفْ هَلْ دَعْ ذَعَبْ نِي لَطْبُؤْمُلَا هَجْجْ
يَضَرَأَو هِي وُؤْسَلْأَبْ هِمْسَقَو هِي عَرْلَا

يَلِإِ هَلِإِ هَضَبَقَف ، ءِيَرَبُلِا بَر
هِيَبَنبُ هَقْخَلِا وَ هِنَاوَضَرَوِ هِتَمُحَر
اَيُنْدِلِا دِرِيْمَل ، يَلِغَالِا قِيْفِرِلِاب
يَلِغُ هَلِإِا حَتَفْ دَقَو ، هِدِرْتُمَلَو
رَصِيْقَو يَرْسِكْ زُونُكْ كِيَدِي
، اْمُهَلِا اَوْمَا كِيَلِا لِمَحَو ، اْمُهَرَايَدَو
قِرْشَمُا اَفَرَطَا كَلْتَنَادَو
، دِيَزَمُا هَلِإِا نِم وُجَرَنَو ، بِرْغَمُا و
لُسُرَو ، دِيِيَا تِلِا مَالِسِإِا يَفَو
بِرْغُا دُوْفُوو ، كَنُوْتَايِ مَجْغُا
ءِبُجْإِا هِدُهْ كِيَلِغَو ، كِيَلِغَ نُوْدِرِي
، ءَغُقُرْ ءَرْشَعُ يَتَنْثَا ءَتْغَقُرْ دَق
بُءِي نِيَلِ بُوْتِبْ ءَتْرِيْغُ وَلَفْ
كِيَلِغُ اِيْدُعِيْو ، كُرْطُنْمِ هِيَفْ
كِيَلِغُ حَارِيْو مَاعْطِلِا نِمِ ءَنْفَجِبْ

كَرْضَحُ نَمَوَتْنَا لُكُأَتِيَّةُ نَفَجَب
يَكَبَفِ، رَاصُنْ أَلَاوَنِي رَجَاهُ مَلَانَم
كِلْ ذَنْعُ هَنْعُ هَلْ لَا يَضَرُّ رَمُع
كُتْلَ أَسْ: لَاقُ مُمْثُ، أَدِي دَشْءَا كُتْب
لُوسَرُّ نَأْنِي مَلُغَتْ لَهْ هَلْ لَاب
ةَرْشَعُ رُبْ زُبُخُ نَمَعَبَشْ هَلْ لَا
عَمَجُ وَأَةْ أَلْثُ وَأَةْ سَمَخُ وَأُمَّيَا
قَحْلُ يُّتَحِ عَادَعُ وِءَاشَعُ نِيَب
يَلَعُ لَبْقَافُ، أَلْ: تَلْ لَاقُفُ؟ هَلْ لَاب
لَهْ: لَاقُفُ أَهَنْعُ هَلْ لَا يَضَرُّ ةَشْيُءَا
بَّرْقُ هَلْ لَا لُوسَرُّ نَأْنِي مَلُغَتْ
يَفِي ةِءِيءَامُ يَلَعُ مَاعَطِيءَا
نَاكُ؟ ضَرَّ أَلَا نَمِ رُبْ شَعِ أَفْتُرَا
يَلَعُ عَضُوءِي فَمَاعُ طَلَابُ رُمَّيَا
عُفْرُتُ فِءِءِيءَامُ لَابُ رُمَّيَا وَضَرَّ أَلَا

اي ال ا ، هب نج يل ع ري ص خ ل ا
ك ن ا ي ن ي ت ت د ح ت ن ا ة ص ف ح
اه ن ي ل د ج و ف ة ل ي ل ت ا ذ ه ل ت ي ن ث
ال ا ط ق ي ت س ي م ل ف ه ي ل ع د ق ر ف
اي : ك ل ل ا ق ف ، ل ل ب ن ا ذ ا ب
ي ل ت ي ن ث ا ؟ ت ع ن ص ا ذ ا م ة ص ف ح
ي ب ب ه ذ ي ت ح ي ت ل ي ل د ا ه م ل ا
ي ل ا م ؟ ح ا ب ص ل ا ي ل ا م و ن ل ا
، ي ل ا م و ا ي ن د ل ل ا م و ، ا ي ن د ل ل و
ا ي ش ا ر ف ل ا ن ي ل ب ي ن و م ت ل ع ش
ل و س ر ن ا ن ي م ل ع ت ا م ا ، ة ص ف ح
ن م م د ق ت ا م ه ل ا ر و ف ع م ن ا ك ه ل ل ا
، ا ع ئ ا ج ي س م ا ؟ ر خ ا ت ا م و ه ب ن ذ
ا ع ك ا ر ل ز ي م ل و ، ا د ج ا س د ق ر و
ي ف ا ع ر ص ت م و ا ي ك ا ب و ، ا د ج ا س و

نَا يَلِإِ رَاهُن لَو لِي لَلِإِءَانَا
هَتَمْ حَرِ يَلِإِ هَل لَأْ هَضَبَق
الَو ، أَبِّي طُ رَمُعَ لَكَ أَلِ ، هِنَا وَضَرَو
هُؤُسُأْ هَلَفَ ، أَنْ يَلِ سَبَلِ
نِي بَعَمَجِ أَلَو ، هِي بَحِ اصْبِ
الَو ، تِي زَلِ أَوْ خَلِمُ لَأِ أَلِ نِي مَدُّ أَلِ
يْتَحِرُهُ شَلُّكَ يِفِ أَلِ أَمْ خَلِ لَكَ أَلِ
، مَوْ قَلِ أَلِ نَمِ يَضَقُّ نَا أَمِ يَضَقُّ نِي
بِأَخِ صَأْ لِكِ لَذِبِ أَلِ تَرْبَخَفِ أَلِ تَجَرَخَفِ
لِكِ لَذِكِ لَزِي مَلَفِ ، هَل لَلِ لُؤَسَرِ
هُؤَرِ . لَجَّوْ زَعِ هَل لَلِ ابِ قَحَلِ يْتَحِ
رَكَ اسَعُ نُبَا

Ҳасан Басрий розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Басранинг жомеъ масжидидаги бир мажлисга келсам, Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг бир тўп саҳобалари Абу Бакр ва Умар розияллоҳу анҳумонинг зоҳидликларини, Аллоҳ уларга Исломда фатҳ қилган нарсаларни ва ҳусни сийратларини эслашиб ўтирган эканлар. Мен у қавмга яқинлашдим. Қарасам, ичларида

Аҳнаф ибн Қайс Тамимий розияллоҳу анҳу ҳам бор экан. Унинг қуйидагиларни айтаётганини эшитдим:

«Умар ибн Хаттоб бизни бир гуруҳ лашкар билан Ироққа юборди. Аллоҳ бизларга Ироқни ва Форс юртларини фатҳ қилди. У ерда Форс ва Хуросоннинг нарсаларига эга бўлдик, улардан ўзимизга олиб, кийим кийдик. Умар розияллоҳу анҳунинг олдига келсак, у биздан юзини ўгириб олди ва бизга гапирмай қўйди. Бу иш Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг саҳобаларига оғир ботди. Унинг ўғли Абдуллоҳ ибн Умар розияллоҳу анҳунинг олдига келдик. У масжидда ўтирган экан. Унга мўминларнинг амири Умар ибн Хаттобдан бизга етган жафодан арз қилдик.

Абдуллоҳ: «Мўминларнинг амири устингизда Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам киймаган, у зотдан кейинги халифа Абу Бакр Сиддиқ киймаган кийимларни кўрди», деди.

Биз уйларимизга бориб, устимиздаги кийимларимизни ечдик ва унинг олдига у аввал устимизда кўрган кийимларимизни кийиб келдик. У ўрнидан туриб, ҳар биримизга алоҳида-алоҳида салом берди ва ҳар биримиз билан алоҳида-алоҳида қучоқлашиб кўришди. Худди бундан олдин бизни кўрмагандек муомала қилди. Биз унга ўлжаларни тақдим қилдик. Умар уларни бизга тенг тақсимлаб берди.

Ўлжалар ичида Умарга хурмони сариёққа булаб тайёрланган сариқ, қизил сулол таоми тақдим қилинди. У уни татиб кўрди. Унга таъми ва ҳиди жуда яхши туюлди. Шунда у бизга юзланиб:

«Эй муҳожир ва ансорийлар жамоаси! Аллоҳга қасам, албатта, сизлардан ўғил отасини, ака укасини ушбу таом учун ўлдириши мумкин», деди ва уни Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг борликларида ўлдирилган муҳожир ва ансорийларнинг болаларига беришга амр қилди.

Сўнгра Умар туриб кета бошлади. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг саҳобалари ҳам туриб, унинг изидан юра бошладилар. Улар бир-бирларига:

«Эй муҳожирлар ва ансорлар жамоаси! Манави одамнинг зоҳидлигига ва кийимига нима дейсизлар? Аллоҳ бизга унинг раҳбарлигида Кисро ва Қайсарнинг юртларини, ернинг машриғию

мағрибини фатҳ қилганидан буён нафсларимиз заифлашди.

Унинг олдига арабу ажам элчилари келиб турибди. Улар унинг устидаги ўн икки ямоқли тўнни ҳам кўриб туришибди.

Агар сиз Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи васалламнинг саҳобалари жамоаси - катталаримиз, Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам билан турли мавқифларда ва жангларда бирга бўлганларимиз, аввалги муҳожир ва ансорларимиз ундан ушбу тўнни бир юмшоқроқ, кўримлироқ кийимга алмаштиришини, унга эрталаб бир идишда, кечқурун бир идишда таом берилиб, ундан унинг ўзи ҳам, у билан ҳозир бўлган муҳожир ва ансорлар ҳам ейишини сўрасангиз, яхши бўларди», дедилар.

Қавмнинг барчаси бир овоздан: «Умарга бу гапни Али ибн Абу Толиб розияллоҳу анҳудан бошқа одам айта олмайди, бу ишга одамлар ичида фақат ўша журъат қилиши мумкин. Чунки, у узотнинг қизларига уйланиб, куёвлари бўлган. Ёки қизи - Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг завжалари Ҳафсагина айтиши мумкин. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг мақомлари туфайли Умар унга ҳам бирор нарса дея олмайди», дедилар.

Улар бу ҳақда Алига гап очдилар. Али: «Мен буни қила олмайман, яхшиси, Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг завжаларига айтинглари, улар мўминларнинг оналари, бу ишга журъат қиладилар», деди.

Улар Оиша ва Ҳафса розияллоҳу анҳолар бирга ўтирганларида улардан илтимос қилишди.

Оиша: «Буни мўминларнинг амиридан мен сўрайман», деди.

Ҳафса: «Менимча, у бу ишни қилмаса керак, сенга тушунтириб ҳам беради», деди.

Оиша: «Эй мўминларнинг амири! Гапиришимга изн беринг», деди.

Умар: «Эй мўминларнинг онаси, сўзла», деди.

Оиша: «Албатта, Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам ўз йўллари ила жаннатга ва розиликка кетдилар. Ул зот дунёни хоҳламадилар, дунё у зотни хоҳламади. Шунингдек, Абу Бакр розияллоҳу анҳу ҳам у зотнинг изларидан Расулуллоҳ соллаллоҳу

алайҳи васалламнинг суннатларини тирилтиргандан, муртадларни қатл қилгандан, аҳли ботилнинг ҳужжатларини йўқ қилгандан, раъиятга адолат қилгандан, молни баробар тақсим қилгандан, халойиқнинг Роббини рози қилгандан кейин ўз йўлига кетди. Аллоҳ уни Ўз раҳматига ва розилигига қабз қилди. Уни Ўз Набийси алайҳиссаломга - рафиқул аълога қўшди. У дунёни хоҳламади, дунё ҳам уни хоҳламади.

Энди, батаҳқиқ, Аллоҳ сизнинг қўлингиз ила Кисро ва Қайсарнинг хазиначарини ва юртларини фатҳ қилди. Сизга уларнинг моллари олиб келинди. Сизга мағрибу машриқ яқин бўлди. Аллоҳдан янада зиёда қилишини ва Исломни қўллашини сўраймиз. Олдингизга ажамларнинг элчилари келмоқда, арабларнинг ҳайъатлари келмоқда. Сизнинг устингизда бўлса манави тўн бор. Уни ўн икки еридан ямаб олгансиз. Энди сиз уни бир юмшоқроқ, кўримлироқ кийимга алмаштирсангиз, сизга эрталаб бир идишда таом берилса ва кечқурун бир идишда таом берилса, ундан ўзингиз ҳам, сиз билан ҳозир бўлган муҳожир ва ансорлар ҳам есалар яхши бўларди», деди.

Шу пайт Умар розияллоҳу анҳу қаттиқ йиғлади ва:

«Сендан Аллоҳ номи ила сўрайман. Қани менга айт-чи, Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам Аллоҳнинг ёнига боргунларича буғдой нонга ўн кун ёки беш кун ёки уч кун тўйганмилар?! Ёки тушлик ва кечки таомни жамлаганмилар?!» деди.

«Йўқ», деди Оиша. Шунда Умар Оиша розияллоҳу анҳога қараб:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламга ердан бир қарич кўтарилган дастурхонда таом қўйилганини биласанми?! Ул зот таом келтиришга амр қилсалар, ерга қўйиларди. Яна амр қилсалар, дастурхон йиғиштириб олинарди», деди.

(Оиша ва Ҳафса) икковлари:

«Аллоҳнинг номи ила айтамызки, гапингиз тўғри!» дейишди.

У уларга қараб:

«Икковингиз Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг завжаларисиз, мўминларнинг оналарисиз. Иккингизнинг барча

мўминларда, хусусан менда ҳақларингиз бор. Сиз бўлсангиз мени дунёга тарғиб қилгани келибсизлар.

Албатта, мен Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг, кўполлигидан баданларига ботадиган, жундан бўлган чопон кийганларини яхши биламан. Икковингиз ҳам биласизларми?» деди.

«Аллоҳнинг номи ила айтамикки, гапингиз тўғри!» дейишди.

«Эй Оиша! Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг сенинг уйингда бир арқоқли жун чопон устида ухлаганларини биласанми? Ўша чопон кундузи гилам, кечаси тўшак бўлар эди. Биз у зотнинг олдиларига кирсак, ёнбошларида бўйранинг изини кўрардик.

Эслагин, эй Ҳафса! Сен ўзинг менга у зотга икки қават жой солиб берганинга, унинг юмшоқлигидан Билолнинг азониғача уйғонмаганларини, сўнгра сенга «Эй Ҳафса, нима қилиб қўйдинг? Бу кеча менга икки қават жой солиб берибсан. Тонг отгунча ухлабман. Менга дунёнинг нима кераги бор эди?! Мени юмшоқ тўшак ила машғул қилишингизнинг нима кераги бор эди?!» деганларини айтиб берган эдинг.

Эй Ҳафса! Сен Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг аввалгию кейинги гуноҳлари мағфират қилинганини билмас эдингми?! Ул зот оч ҳолларида кеч қилар, тунни саждада ўтказар эдилар. Аллоҳ у зотни Ўз раҳмати ва розилиги ила қабз қилгунича кечаю кундуз рукуъ ва сажда қилган ҳолларида, йиғлаган ва тазарру қилган ҳолларида бардавом бўлдилар.

Умар хуштаъм таом емайди. Юмшоқ кийим киймайди. Ўзининг икки соҳибидан ўрнак олади. Туз ва зайтун ёғидан бошқа икки таомни жамлаб емайди. Ҳар ойда одамлар еган гўшадан ортиқча гўшт емайди», деди.

Икковлари чиқиб, Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг саҳобаларига бўлган гапларнинг хабарини бердилар. Умар Аллоҳ азза ва жаллага йўлиққунича ўша ҳолда бардавом бўлди».

Ибн Асокир ривоят қилган.

Умар ибн Хаттоб розияллоҳу анҳунинг зоҳидликлари ҳақида бунга ўхшаш ривоятлар ишончли ровийлар томонидан кўплаб келтирилган.

Шу ўринда ҳазрати Умар розияллоҳу анҳунинг бу даражадаги зоҳидликлари ўзларининг шахсий ижтиҳодлари ва ўз шахсларига тегишли эканини айтиб ўтиш керак.

Кўриб ўтганимиздек, бошқа саҳобалар ҳам у кишини бў йўлдан қайтара олмаганлар.

«Рухий тарбия» китобининг 2-жузи асосида тайёрланди